

Lietuvos Respublikos
socialinės apsaugos
ir darbo ministerija

LIETUVOS SAMARIEČIŲ
BENDRIJA
VILNIAUS SKYRIUS

LIETUVOS SAMARIEČIŲ BENDRIJOS VILNIAUS SKYRIUS

2020–2025 METŲ STRATEGINIS VEIKLOS PLANAS

2020 metai

1. LIETUVOS RESPUBLIKOS STRATEGINIŲ TIKSLŲ IR PROGRAMŲ ĮGYVENDINIMAS. VEIKLOS KONTEKSTAS

2012 m. buvo patvirtinta Lietuvos pažangos strategija „Lietuva 2030“, kuri nubrėžė Lietuvos raidos viziją: Lietuva – sumani valstybė, kurioje gera gyventi ir dirbti. Pažangos strategija – tai visuomenės susitarimas, kuriuo kviečiama kartu kurti modernią, veržlią, atvirą pasauliui, savo nacionalinį tapatumą puoselėjančią stiprią valstybę, o strategijos paskirtis – kurti tokią aplinką, kuri sudarytų sąlygas skleisti pažangos vertybėms – atvirumui, kūrybingumui ir atsakomybei.

Pažangos strategijos pagrindas – bendruomenių, nevyriausybinių organizacijų ir aktyvių piliečių idėjos, kaip paversti Lietuvos ateitį sėkminga. Nevyriausybinių organizacijų pagrindinis veiklos tikslas yra visuomenės intereso gynimas, viešosios gerovės kūrimas. Nevyriausybines organizacijas kyla iš pilietinės iniciatyvos ir siekio spręsti iškilusias problemas bei patenkinti tuos poreikius, kurių nepajėgia aprępti valdžios ir verslo sektoriai. Aktyvi ir pilietiškai organizuota visuomenė yra atsakingas, konstruktyvus ir pozityvus, pokyčius bei naujoves skatinantis visuomenės ir valstybės pažangos variklis.

Pažangos strategijoje teigiama, jog nevyriausybinių organizacijų veikla apima įvairias visuomenei naudingas ir sėkmingai valstybės raidai svarbias sritis: vartotojų teisių gynimo, atstovavimo žmogaus teisėms, bendruomenių stiprinimo, aplinkosaugos, kultūros ir paveldo išsaugojimo, socialinės atskirties, skurdo mažinimo, socialinių paslaugų vystymo, tarptautinio bendradarbiavimo skatinimo ir kitas sritis. Stiprios ir kompetentingos nevyriausybines organizacijas atstovauja šaliai tarptautinėse organizacijose, skatina savanorišką veiklą, didina piliečių ir verslo socialinę atsakomybę, pritraukia lėšas iš privačių rėmėjų, tarptautinių fondų, organizacijų ar vykdydamos ūkinę komercinę veiklą prisideda tiek prie socialinės, tiek prie ekonominės vertės valstybei sukūrimo.

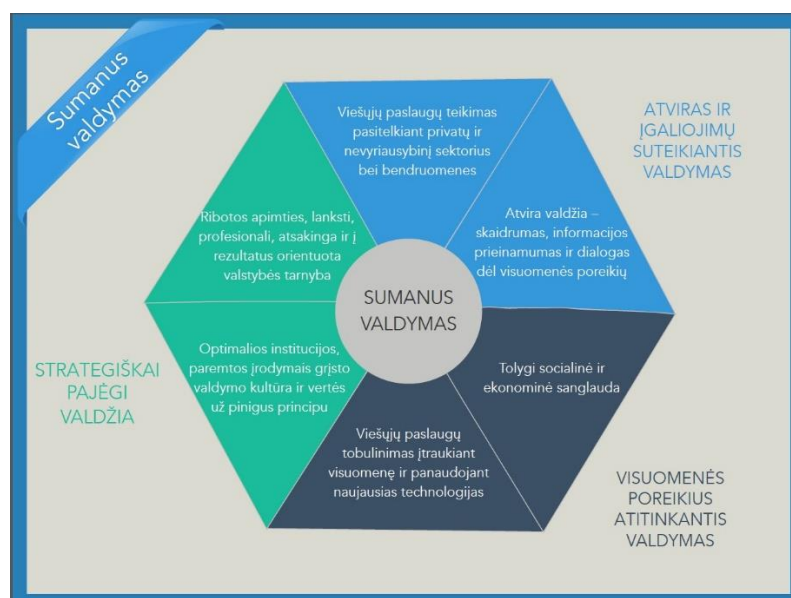
Visgi Lietuvos nevyriausybinių organizacijų sektorius šiuo metu dar nėra pakankamai išplėtotas, kad pajėgtų deramai atlikti jam tenkantį vaidmenį, užtikrinant demokratijos raidą ir stiprinant pilietinę visuomenę. Svarbiausios kliūtys nevyriausybinių sektoriaus plėtrai yra nepakankamas gyventojų aktyvumas, menki nevyriausybinių organizacijų administraciniai ir finansiniai ištekliai bei nepakankamai išplėtotas nevyriausybinių organizacijų ir valdžios institucijų bendradarbiavimas, menki nevyriausybinių organizacijų gebėjimai. Siekiant, kad nevyriausybinių organizacijų veikloje dalyvautų didesnė visuomenės dalis, o pačios organizacijos veiktų efektyviai, būtina kurti palankią aplinką joms atsirasti ir veiklai plėtoti.

Įgyvendinant Lietuvos pažangos strategiją „Lietuva 2030“, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012-11-28 nutarimu Nr. 1482 buvo patvirtinta **2014–2020 metų nacionalinė pažangos programa**, kurios tikslas – sukurti pažangią, modernią ir stiprią valstybę, pasižyminčią sumanios visuomenės, sumanios ekonomikos ir sumanaus valdymo derme. Programoje numatyti tiek vertikalieji,

tiek horizontalieji prioritetai, siekiant nevyriausybinių organizacijų sektoriaus stiprinimo ir teikiamų viešųjų paslaugų kokybės gerinimo.

Programos 2 prioriteto „Veikli ir solidari visuomenė“ tikslas – gerinti gyvenimo kokybę, stiprinti socialinę sanglaudą ir užtikrinti visiems lygias galimybes. Siekiant kurti sumanią visuomenę, svarbu suteikti galimybę kiekvienam žmogui realizuoti savo potencialą ir kartu kurti gerą gyvenimo kokybę. Valstybė užtikrina tas gyvenimo kokybės, socialinės gerovės ir lygių galimybių sąlygas, kurių gyventojai nesusikuria patys savo ekonominės veiklos priemonėmis. Tačiau valstybės institucijos savo paslaugas veiksmingiau planuoja ir teikia, kai šiuose procesuose dalyvauja neformalios gyventojų grupės ir nevyriausybines organizacijos. Ypač reikšmingas gyventojų telkimas vietiniu lygmeniu ir artimiausioje gyvenamojoje aplinkoje, nuo kurios labiausiai priklauso daugelis gyvenimo kokybės veiksnių.

Lietuvoje jau veikia nemažai nevyriausybinių organizacijų, nors jų tankis ir daromas poveikis visuomenėje dar nepakankamas. Tūkstančiai didesnių ir mažesnių nevyriausybinių organizacijų veikia socialinės pagalbos, sveikatos apsaugos, kultūros, švietimo, aplinkosaugos ir kitose srityse, atstovauja įvairių visuomenės grupių interesams, dalyvauja viešojoje politikoje. Svarbu, kad pilietinių organizacijų entuziazmas galėtų būti realizuotas, kad jų veikla būtų veiksminga, papildytų ir tikslintų valstybės institucijų veiklą, artintų ją prie gyventojų (ypač silpnesnių ir socialiai pažeidžiamų) poreikių. Todėl nevyriausybinių organizacijų veiksmingumo ir veiklos efektyvumo didinimas – vienas iš valstybės prioritetinių tikslų.

Programos 5 prioritete „Visuomenės poreikius atitinkantis ir pažangus viešasis valdymas“ teigiama, jog visuomenei ne tik trūksta informacijos apie viešojo valdymo institucijų veiklą ir jos rezultatus, bet ir galimybių dalyvauti priimant, tobulinant ir įgyvendinant jai aktualius viešojo valdymo sprendimus. Šalyje trūksta sistemingos viešųjų ir administracinių paslaugų plėtros – iki šiol nėra įvertinta visų visuomenei teikiamų paslaugų apimtis ir tikslingumas, trūksta minimalių paslaugų

kokybės standartų, nepakankamai aktyviai tiriamas paslaugų vartotojų pasitenkinimas teikiamomis paslaugomis, į paslaugų teikimą menkai įtraukiamos nevyriausybinės organizacijos.

Programos 7 prioritete „Regioninė plėtra“ konstatuota, jog yra būtina užtikrinti ne tik didžiųjų miestų, bet ir tolygią, tvarią bei į skirtumų mažinimą orientuotą regionų plėtrą. Siekiant pakeisti susidariusią situaciją ir paskatinti vietinę bei regioninę plėtrą, o kartu padidinti teritorinę socialinę ir ekonominę sanglaudą, būtina vykdyti koordinuotą ir į konkrečios teritorijos poreikius bei kontekstą orientuotą valstybės intervencinę investicinę politiką. Tik tolygi, tvari ir į skirtumų mažinimą orientuota šalies regionų plėtra garantuos tvarų visos valstybės augimą ilgalaikėje perspektyvoje.

Lietuvos regionams būdingi ženklūs plėtros skirtumai viešojo valdymo, viešosios infrastruktūros ir viešųjų paslaugų prieinamumo srityse. Pavyzdžiui, atlikti tyrimai rodo, kad kai kuriose šalies savivaldybėse apskritai neteikiamos vaikų, senyvų žmonių ir neįgaliųjų dienos centrų paslaugos. Lietuvoje taip pat egzistuoja ženklūs regioniniai skirtumai infrastruktūros plėtros, viešųjų paslaugų kokybės ir prieinamumo srityse, dėl kurių ne visų regionų gyventojai turi lygias galimybes gauti kokybiškas ir prieinamas viešąsias paslaugas, tokių regionų patrauklumas gyventojams ir investuotojams išlieka mažas. Savivaldybės, arčiausiai žmonių esančios valdžios įstaigos, tobulindamos viešąjį valdymą, užtikrindamos visuomenės dalyvavimą vietos reikaluose, kokybiškas ir prieinamas viešąsias paslaugas ir plėtodamos infrastruktūrą, gali daug prisidėti prie socialinės ir ekonominės sanglaudos didėjimo šalyje.

Regionų išsivystymo netolygumus lemia ne tik vidiniai veiksniai, tokie kaip geografinė padėtis, gyventojų sudėtis ar ekonomikos struktūra, bet ir valdžios priimami sprendimai dėl atskirų sektorinių politikos sričių įgyvendinimo šalyje. Menkiau išvystytos ir mažesnį potencialą turinčios šalies teritorijos tampa vis mažiau patrauklios tiek gyventi, tiek kurti ir plėtoti verslą. Viena esminių šių teritorijų nepatrauklumo priežasčių – apleista, neišplėtotą ar netinkamai išplėtotą pavienių teritorijų viešoji infrastruktūra. Todėl būtinos kompleksinio pobūdžio investicijos siekiant atgaivinti miestų, miestelių ir kaimo vietovių tikslinių teritorijų bendruomeninę bei viešąją infrastruktūrą ir taip geriau panaudoti šių teritorijų potencialą, didinti teritorinę sanglaudą šalyje.

2. TEISĖS AKTAI, REGLAMENTUOJANTYS NEVYRIAUSYBINIŲ ORGANIZACIJŲ VEIKLOS SISTEMĄ

Augantį dėmesį nevyriausybinių organizacijų formavimuisi žymi 2013 m. pabaigoje priimtas **Lietuvos Respublikos nevyriausybinių organizacijų plėtros įstatymas**, nors iki šiol vis dar išliko daugybė trūkumų, susijusių su stiprios pilietinės visuomenės formavimusi Lietuvoje. Nevyriausybinių organizacijų vaidmuo auga, tačiau jų tankis ir įtaka visuomenei išlieka nepakankama. Įstatymo tikslas – kurti palankią aplinką nevyriausybiniams organizacijoms, užtikrinti tinkamas jų, kaip svarbaus pilietinės visuomenės elemento, veiklos ir plėtros sąlygas (1 str. 1 d.). Įstatymas nustato nevyriausybinių organizacijų plėtros politikos formavimo ir įgyvendinimo principus, valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų bendradarbiavimo su nevyriausybiniomis organizacijomis ir kitas nevyriausybinių organizacijų veiklos sąlygas, skatinančias jų plėtrą (1 str. 2 d.). Įstatymo 2 str. nevyriausybinių organizacijų apibūdinama kaip nuo valstybės ar savivaldybių institucijų ir įstaigų nepriklausomas savanoriškumo pagrindais visuomenės ar jos grupės naudai veikiantis viešasis juridinis asmuo, kurio tikslas nėra politinės valdžios siekimas arba vien tik religijos tikslų įgyvendinimas. Įstatyme nurodoma, jog nevyriausybinių organizacijų plėtros politikos prioritetai, tikslai, uždaviniai ir numatomi pasiekti rezultatai nustatomi Pažangos programoje, o nevyriausybinių organizacijų plėtros politikos formavimą organizuoja, koordinuoja ir įgyvendina Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija (4 str.).

2017 m. buvo patvirtintas **Nevyriausybinių organizacijų ir bendruomeninės veiklos stiprinimo 2017–2019 metų veiksmų planas**, kurio paskirtis – sudaryti ilgalaikės nevyriausybinių sektoriaus plėtros sąlygas, skatinti nevyriausybinių organizacijų vienijimąsi ir jų bendradarbiavimą su viešuoju sektoriumi, nevyriausybinių organizacijų finansinį savarankiškumą, verslumą, savanoriškos veiklos plėtrą, užtikrinti informacijos apie nevyriausybinių organizacijų sektorių sklaidą, stiprinti bendruomeninę veiklą.

2.1. Dabartinės situacijos Lietuvos Respublikoje analizė

Nevyriausybinių sektorius yra svarbi visuomenės dalis. Nevyriausybinių organizacijos yra laikomos valstybės pilietinio, socialinio ir iš dalies ekonominio gyvenimo rodikliu, atspindinčiu visuomenės raidos ypatybes ir problemas tam tikru laikotarpiu, lanksčiai ir operatyviai reaguojančiu į kintančius visuomenės poreikius. Piliečių telkimas į nevyriausybines organizacijas, aktyvus dalyvavimas jų veikloje, tankus stiprių nevyriausybinių organizacijų tinklas yra esminė demokratijos išlikimo ir jos tolesnės raidos sąlyga. Dalyvavimas nevyriausybinių organizacijų veikloje skatina asmenis imtis iniciatyvos, bendradarbiauti, prisiimti atsakomybę už bendruosius valstybės reikalus.

Pilietinės visuomenės organizacijų tvarumo indekso tyrimo (toliau – PVO tvarumo indekso tyrimas) duomenimis, pastaraisiais metais Lietuvoje buvo apie 28 000 nevyriausybiinių organizacijų, kurios įregistruotos kaip labdaros ir paramos fondai, asociacijos ar viešosios įstaigos, tačiau iš jų veiklą vykdo apie 12 000. Daugiau kaip 1 800 nevyriausybiinių organizacijų yra laikytinos ir bendruomeninėmis organizacijomis. Nevyriausybiinių organizacijų veiklos sritys ir vykdomos funkcijos yra labai įvairios – nuo paslaugų teikimo socialinėje, švietimo, kultūros srityse, naujų iniciatyvų propagavimo iki pagalbos neįgaliesiems, žmogaus teisių apsaugos ir t. t.

Žmogiškųjų išteklių kaita ir trūkumas, nepakankami organizaciniai pajėgumai, gebėjimų pritraukti lėšas stoka išlieka esminė nevyriausybiinių organizacijų sektoriaus problema. Šiuo metu šalies ekonomika stabilizavosi, atsiranda daugiau darbo vietų ir nevyriausybiinių organizacijų darbuotojai pereina į privatų bei viešąjį sektorius, kur gauna pastovų atlyginimą. Kadangi nevyriausybines organizacijas užtikrina tik trumpalaikį konkurencingą atlygį, jos išgali samdyti profesionalus (pvz., finansininkus, viešųjų ryšių, informacinių technologijų specialistus, teisininkus) tik pagal trumpalaikes sutartis konkrečioms užduotims atlikti. Dėl epizodiško profesionalų darbo nukenčia nevyriausybiinių organizacijų veiklos tęstinumas ir kokybė. Šalyje nėra nevyriausybiinių organizacijų specialistų rengimo ir nuoseklių kvalifikacijos kėlimo mokymų programų nevyriausybiinių organizacijų darbuotojams, o pačios nevyriausybiinių organizacijų mokymo paslaugas dažniausiai perkamos tik tuomet, kai tokias išlaidas dengia atitinkamus projektus finansuojantys rėmėjai.

Keturiolikai nacionalinių skėtinių nevyriausybiinių organizacijų, vienijančių įvairiose viešosios politikos srityse veikiančias nevyriausybines organizacijas, sudarančias Nacionalinę nevyriausybiinių organizacijų koaliciją (<http://www.3sektorius.lt/>), iš viso priklauso daugiau nei 3 000 nevyriausybiinių organizacijų. Jos į savo veiklas įtraukia per 500 tūkst. šalies gyventojų. Lietuvos nevyriausybiinių organizacijų tinklai (skėtinės nevyriausybines organizacijos) teikia informaciją savo nariams ir atstovauja jų interesams įvairiose viešosiose politikos srityse, tačiau jos neturi joms specialiai skirtų finansavimo šaltinių, išskyrus Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos skiriamas lėšas nacionalinėms skėtinėms nevyriausybines organizacijoms, dirbančioms su vaikais, Lietuvos jaunimo organizacijų tarybai ir neįgaliųjų asociacijoms.

Atlikti tyrimai kritikuoja ligšiolinį marginalų nevyriausybiinių organizacijų finansavimą ir pabrėžia sisteminių ir didesnio masto bei apimties projektų stoką. Pagrindiniai nacionaliniai nevyriausybiinių organizacijų finansavimo šaltiniai yra teminės programos ir fondai, koordinuojami ministerijų ar joms pavaldžių įstaigų. Šiose programose daugiausia skiriamas nedidelės apimties ir / ar dalinis finansavimas jau vykdomiems projektams ir veikloms. Apibendrinant galima būtų teigti, jog nevyriausybiinių organizacijų finansavimo šaltiniai – savivaldybių (34 proc.) ir ministerijų (24 proc.) skirtos lėšos. Pastebėtina, jog nevyriausybines organizacijas ir socialiniai ekonominiai partneriai per

menkai įtraukiami į struktūrinės paramos ir kitų programų rengimą, jų kryptį ir tikslų nustatymą. Būtina peržiūrėti nacionalinių programų finansavimo nuostatas, įtraukiant į jų valdymą nevyriausybinės organizacijas ir kitus partnerius bei sudarant lygiavertes sąlygas visiems vykdytojams jose dalyvauti. Nors dalis nevyriausybinių organizacijų suvokia savo veiklos galimybes, pradeda verslumo iniciatyvas ir stengiasi užsidirbti, šios iniciatyvos yra pavienės ir neretai orientuotos į organizacijos „išgyvenimą“.

Pažymėtina, kad tik pavienės savivaldybės įtraukia nevyriausybinės organizacijas į viešųjų paslaugų teikimą, dauguma nevyriausybinių organizacijų plėtoja tik kultūrinę veiklą ir nedalyvauja sprendžiant kitas aktualias problemas. Svarbiausių socialinės apsaugos srities viešųjų paslaugų kokybė pagal atskirų tyrimų duomenis ar indeksus vertinama nelabai palankiai. Vis dėlto svarbu pažymėti, kad valdžios gebėjimas plačiai teikti paslaugas ir užtikrinti aukštą jų kokybę tiesiogiai priklauso nuo valdžios išlaidų dydžio. Kadangi Lietuvos valdžios išlaidos yra santykinai mažos ir ribotos, būtina jas diferencijuoti, t. y. įvertinti teikiamų paslaugų atitiktį visuomenės poreikiams ir optimizuoti jų apimtį, rasti sutarimą dėl prioritetinių paslaugų, jų įperkamumo ir kokybės. Prastą viešųjų paslaugų kokybę taip pat lemia nepakankama orientacija į paslaugų vartotojus ir menkas jų įtraukimas į teikiamų paslaugų tobulinimo procesus.

2014–2020 metų nacionalinėje pažangos programoje numatyta, kad iki 2020 m. 15 proc. viešųjų paslaugų savivaldybėse turėtų teikti nevyriausybinių organizacijų. Šio sektoriaus raidos tyrimo duomenimis, Lietuvoje nėra pakankamai išnaudotos viešojo administravimo institucijų ir nevyriausybinių organizacijų socialinės partnerystės galimybės teikiant viešąsias paslaugas (socialinės, švietimo, kultūrinės ir kt.) gyventojams, sprendžiant socialines, švietimo ir kt. problemas. To paties tyrimo duomenimis, Lietuvoje egzistuoja monopolizuotas viešųjų paslaugų teikimas ir savivaldybės linkusios steigti savo institucijas (įstaigas) viešosioms paslaugoms teikti, taip pat nėra linkusios keisti paslaugų teikėjus ir daugiau paslaugų teikimo perduoti nevyriausybinėms organizacijoms.

Lietuvos Respublikos Seimo 2016-12-12 nutarimu Nr. XIII-82 patvirtintoje Lietuvos Respublikos Vyriausybės programoje numatyta nevyriausybinių organizacijų veiklos, ypač paremtos savanoryste, parama ir skatinimas. Programoje konstatuojama, jog valstybės parama nevyriausybinių organizacijų veiklai, bendruomenių įgalinimas prisidėti prie paslaugų šeimai teikimo nėra pakankami. Stokojama ir bendruomenėse dirbančių socialinių darbuotojų, nevyriausybinių organizacijų bei pačių bendruomenių bendradarbiavimo. Skatinant paslaugų šeimai prieinamumą valstybė palaikys glaudžią socialinę partnerystę, paremtą bendruomenių įgalinimu ir įsitraukimu, įvairių žinybų bendradarbiavimu, panaudojant nevyriausybinių organizacijų sukauptą gerąją patirtį ir jas skatinant įsitraukti į paslaugų šeimai teikimą. Lietuvos Respublikos Vyriausybės programoje taip pat numatytas pilietinės visuomenės stiprinimas įsteigiant nevyriausybinių organizacijų fondą. Fonde kaupiamos

lėšos bus paskirstytos konkurso būdu nevyriausybinių organizacijų plėtros valstybės politikai įgyvendinti ir kitoms Fondo nuostatuose numatytoms veikloms finansuoti. Fondą administruos Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija, o sprendimus dėl strateginių programų krypčių ir lėšų paskirstymo priims Fondo taryba.

2.1.1. Savanorystė nevyriausybinių organizacijų sektoriuje

Savanorystė – įvairaus amžiaus žmonių, kurie laisva valia skiria savo laiką, žinias, patirtį ir energiją visuomenės naudai, atliekama veikla, už kurią nėra gaunamas piniginis atlygis. Savanoriška veikla gali būti nedidelė, pavyzdžiui, pagalba vienos dienos trukmės renginyje, arba didesnės apimties, kai tam skiriama keletas valandų savo laisvalaikio kas savaitę ar net kasdien. Norint tapti savanoriu, būtinos dvi sąlygos: asmuo turi būti apsisprendęs skirti savo laiką visuomenei ir jos reikmėms, nesitikint jokio piniginio atlygio, ir antroji – asmuo turi atrasti kitą asmenį ar organizaciją, kuriai reikalinga savanorio pagalba.

Nevyriausybinių sektoriaus veikla didesne dalimi yra grindžiama savanorišku darbu. Visgi pažymėtina, kad Lietuvoje gyventojai menkai dalyvauja savanoriškoje veikloje. Nevyriausybinių organizacijų sektoriaus raidos tyrimas atskleidė, kad gyventojams trūksta informacijos apie savanorišką veiklą ir organizacijas, į kurių veiklą galėtų įsitraukti. Ši problema aktualiausia regionuose ir mažesniuose miesteliuose. Samdomų darbuotojų trūkumas nevyriausybiniams organizacijoms taip pat yra kliūtis pritraukiant savanorius ir organizuojant jų veiklą. Regionuose veikiančios nevyriausybines organizacijos nenoriai investuoja į veiklas, skirtas jaunimo savanoriškai veiklai skatinti, nes, baigę vidurines mokyklas, jaunuoliai dažniausiai išvyksta iš savo gyvenamosios vietovės. Be to, Lietuvos visuomenė savanorišką veiklą suvokia kaip jaunimo veiklą, todėl mažai pastangų dedama siekiant pritraukti vyresnio amžiaus savanorius, ypač miestuose.

Lietuvoje gana žemi vyresnio amžiaus asmenų, vyresnių nei 55 metai, dalyvavimo visuomeninėje veikloje rodikliai – EK aktyvaus senėjimo indekso duomenimis, Lietuva užima 18 vietą tarp 27 ES šalių pagal vyresnio amžiaus asmenų dalyvavimą visuomeninėje veikloje. Siekiant paskatinti vyresnio amžiaus asmenis įsitraukti į nevyriausybinių organizacijų veiklą ir dalyvauti visuomeninėje veikloje, tikslinga stiprinti vyresnio amžiaus žmonėms atstovaujančias ir juos vienijančias nevyriausybines organizacijas, remiant jų veiklos projektus.

Lietuvoje pakankamai gerai išplėtotas savanorystės tinklas, aktualiausia informacija apie savanoriavimo galimybes pateikiama portaluose www.savanoriai.org, www.savanoriaujam.lt, www.CV.lt/savanoryste, www.buk-savanoriu.lt, www.zinauviska.lt, www.kulturossavanoriai.lt ir kt.

2.2. Tarptautinės praktikos tyrimas

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos Parlamentinių tyrimų departamento atlikta studija, nevyriausybinės organizacijos kitose Europos šalyse yra skirtingai įtraukiamos į viešojo valdymo sritį.

Airija. Airijoje visuomeninės organizacijos, kurių veikla prasitę nuo religinės labdaros iki individualios pagalbos visuomenei teikimo, sudaro didžiąją dalį trečiojo sektoriaus. Šios visuomeninės ne pelno organizacijos yra įgaliotos teikti viešąsias paslaugas, konkrečiai susijusias su sveikatos priežiūra, pagalba neįgaliesiems bei vyresnio amžiaus žmonėms, aktyviai veikti švietimo, sporto ir laisvalaikio srityse, vykdyti kultūrinę, meno, tyrimų bei kitokias visuomenei naudingas veiklas. Tradiciškai Airijoje ne pelno organizacijos daugiausiai teikia socialines paslaugas, finansuojamas valstybės. Nuo 2009 m. įtvirtinti strateginiai nevyriausybių organizacijų ir valstybės santykiai, peržiūrėti nevyriausybių organizacijų finansavimo pagrindai bei akcentuotas politinio dialogo skatinimas (nevyriausybių organizacijų teisių plėtra).

Bulgarija. Bulgarijoje valstybės ir nevyriausybių organizacijų sektoriaus santykiai apibūdinami kaip komplikuoti. Pirmieji žingsniai gerinant nevyriausybių organizacijų ir vyriausybės santykius buvo žengti 2000 m., nustatytos specialios mokestinės, finansinės iniciatyvos, taikytinos organizacijoms, kurių pagrindinis veiklos tikslas yra padėti valstybei vykdyti socialinius įsipareigojimus visuomenei. Įtvirtinta nuostata, kad valstybė gali remti ir skatinti registruotas ne pelno organizacijas, vykdančias visuomenei naudingą veiklą, taikydama lengvatinę mokesčių, kredito, muitų sistemą bei teikdama kitokią finansinę bei ekonominę pagalbą.

Estija. 1999 m. Estijoje 2500 nevyriausybių organizacijų, vienijamų NENO (Estijos ne pelno organizacijų tinklo), ėmėsi iniciatyvos paruošti nevyriausybių organizacijų ir vyriausybės bendradarbiavimo sutartį, kuri derybų eigoje buvo transformuota į strateginį dokumentą, kuriame įtvirtintos visuomeninio sektoriaus ir vyriausybės bendradarbiavimo gairės. 2002 m. Estijos parlamentas patvirtino Estijos pilietinės visuomenės vystymo koncepciją, kurioje apibrėžiami vienas kitą papildantys viešojo ir visuomeninio sektorių vaidmenys, siekiama užtikrinti abipusį bendradarbiavimą formuojant bei įgyvendinant viešąją politiką bei kuriant pilietinę visuomenę (pvz., piliečių asociacijų finansavimo iš valstybės biudžeto sistemos tobulinimas, statistikos apie trečiąjį sektorių sistematizavimas, nevyriausybių organizacijų dalyvavimo priimant visuomenei svarbius sprendimus vystymas ir teisės teikti viešąsias paslaugas suteikimas ne pelno organizacijoms ir pan.).

Jungtinė Karalystė. Jungtinėje Karalystėje yra plačiai naudojama trečiojo sektoriaus sąvoka, kuri vienur suprantama tik kaip labdaros ir visuomeninės organizacijos, kiti šią sąvoką Jungtinėje Karalystėje interpretuoja daug plačiau. Šis sektorius valstybiniame lygmenyje apima visuomenines, labdaros organizacijas, socialinius kooperatyvus bei socialines įmones (verslo įmonių pagrindu įsteigtas, tačiau besivadovaujančias visuomenei naudingos veiklos principu, organizacijas).

Jungtinė Karalystė yra viena iš išskirtinių valstybių, kurioje ypatingą vaidmenį visuomenėje atlieka labdaros ir savanoriškosios organizacijos. Įtvirtintas visuomeninio sektoriaus dalyvavimas formuojant valstybės politiką ir priimant dokumentus, susijusius su šiuo sektoriumi. Dėka visuomeninio sektoriaus ir vietos valdžios institucijų susitarimų, vietos organizacijos įtraukiamos į socialinių paslaugų teikimo procesą, efektyviau teikiamos socialinės paslaugos, nevyriausybinės organizacijos dalyvauja planuojant visuomenės vystymą.

Latvija. Latvijoje ypatingas dėmesys yra skiriamas socialinei integracijai, ypač aktyvios visuomenės kūrimui. 2000 m. vyriausybės patvirtintos programos – Visuomenės integravimas Latvijoje – pagrindinis tikslas yra nevyriausybinių organizacijų ir vyriausybės bendradarbiavimas, visų pirma, stiprinant atskirų individų ryšius su socialinėmis grupėmis, o po to tokių individų / grupių ryšius su valstybe. Pagal šią programą valstybė privalo remti nevyriausybinių organizacijų steigimą ir jų veiklos vykdymą.

Lenkija. Lenkijoje vyriausybės bei nevyriausybinių organizacijų sektoriaus tarpusavio santykiai yra vystomi remiantis Visuomenei naudingos veiklos ir savanorystės įstatymo pagrindu. Nevyriausybinių organizacijų sektoriuje šis įstatymas laikomas šių organizacijų konstitucija, nes savanorystė ir visuomenei naudinga veikla yra pagrindinės nevyriausybinių organizacijų sektoriui deleguotos organizacinės kryptys Lenkijoje. Įstatymu siekiama įtvirtinti teisinius, finansinius bei institucinius pagrindus nevyriausybinių organizacijų veiklai, taip pat valstybės bei vietos valdžios institucijų pareigą bendradarbiauti su nevyriausybėmis organizacijomis. Be to, svarbu yra tai, kad vietos valdžios institucijos turi patvirtinti metines bendradarbiavimo su nevyriausybėmis organizacijomis ir kitomis visuomeninėmis organizacijomis programas. Vienas iš svarbiausių nevyriausybinių organizacijų ir vyriausybės bendradarbiavimo aspektų yra tai, kad viešosios funkcijos yra perduodamos nevyriausybėms organizacijoms, paskelbus atvirą kvietimą dalyvauti konkurse.

Slovakija. 2002 m. vyriausybė pareiškimu patvirtino, jog nevyriausybines organizacijas turi būti įtraukiamos į šių sričių veiklą: socialinių paslaugų teikimo pertvarkymas – siekiama įtraukti ir privačius tiekėjus į šią veiklos sritį, nustatant tokių paslaugų finansavimo bei kokybės standartus; socialinė pagalba nepasiturintiems, teikiant labdarą ir paramą; skaidraus kultūrinės veiklos finansavimo vystymas; diskusijų tarptautinės politikos klausimais vystymas.

Slovėnija. Valstybės institucijų ir nevyriausybinių organizacijų bendradarbiavimas Slovėnijoje iš principo prasidėjo tuomet, kai Slovėnija pradėjo derybas dėl narystės ES. Tokiu bendradarbiavimu buvo siekiama užtikrinti, kad stojimo į ES procesas būtų kuo skaidresnis, užtikrinant ir Slovėnijos visuomenių organizacijų dalyvavimą. Nevyriausybines organizacijas su vyriausybe daugiausia bendradarbiauja tokiose srityse kaip socialinė apsauga, gamtos apsauga ar švietimas. Tačiau tokio bendradarbiavimo praktika labai skiriasi, nes priklauso nuo skirtingų ministerijų patirties ir kitų socialinių faktorių.

Vengrija. Vengrijoje visuomeninės, ne pelno ir nevyriausybinės organizacijų sampratos labai skiriasi. Visuomeninėmis organizacijomis yra laikomos tos, kurių steigimo procese dalyvavo ir visuomenė (asociacijos, fondai). Nevyriausybinės organizacijos neretai suprantamos kaip didelės tarptautinės organizacijos, kurios yra nepriklausomos nuo valstybės. Dažniausiai naudojamas ne pelno organizacijų terminas, siekiant apibūdinti visuomenines, savanoriškumo pagrindu veikiančias, teisiškai registruotas organizacijas. Visuomenės švietimas yra viena iš pagrindinių vyriausybės ir ne pelno organizacijų bendradarbiavimo tikslų. Vis daugiau asmenų dirba trečiajame sektoriuje, todėl ypatingas dėmesys yra skiriamas valstybės tarnautojų perkvalifikavimui, kad jiems būtų sudarytos galimybės dirbti visuomeniniame sektoriuje.

3. MISIJA IR STRATEGINIAI POKYČIAI

MISIJA

Lietuvos samariečių bendrijos Vilniaus skyrius – tai ne pelno siekianti visuomeninė organizacija, kurios misija yra sudaryti sąlygas įvairių socialinių grupių asmenims ugdyti ir stiprinti gebėjimus ir galimybes savarankiškai spręsti savo socialines problemas, padėti pagerinti jų gyvenimo kokybę ir įveikti socialinę atskirtį.

VEIKLOS PRIORITETAIR STRATEGINIAI TIKSLAI

Lietuvos samariečių bendrijos Vilniaus skyrius, siekdamas savo veiklos strateginių kryptų tęstinumo ir naujų kryptų, susijusių su iškilusiomis, aktualiausiomis problemomis, suformulavimo bei prisidėdamas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos įgyvendinimo plane numatytų prioritetų, 2014–2020 metų nacionalinės pažangos programos, Lietuvos pažangos strategijos „Lietuva 2030“ ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių nevyriausybinių sektoriaus veiklą, įgyvendinimo, nuostato šiuos prioritetus:

1) Stiprinti Lietuvos samariečių bendrijos Vilniaus skyriaus administracinę struktūrą.

	Svarbiausi darbai	Įgyvendinimo terminas, ketvirtis
1.	Stiprinti Lietuvos samariečių bendrijos Vilniaus skyriaus darbuotojų kvalifikacines kompetencijas	I–IV
2.	Stiprinti Lietuvos samariečių bendrijos Vilniaus skyriaus viešųjų ryšių, veiklos viešinimo ir įvaizdžio formavimo politiką	I–IV
3.	Įsteigti Lietuvos samariečių bendrijos Vilniaus skyriaus garbės narių ir mecenatų tinklą	I–IV

2) Stiprinti bendradarbiavimą su valstybės ir savivaldos institucijomis bei kitomis nevyriausybiniomis organizacijomis.

	Svarbiausi darbai	Įgyvendinimo terminas, ketvirtis
1.	Dalyvauti Nacionalinės nevyriausybinių organizacijų koalicijos veikloje prisijungiant prie Nacionalinio skurdo mažinimo organizacijų tinklo	I–IV
2.	Inicijuoti bendradarbiavimą su Vilniaus m. seniūnijomis, aptarti galimybes seniūnijose steigti Lietuvos samariečių bendrijos Vilniaus skyriaus atstovybes	I–IV

3) Plėtoti Lietuvos samariečių bendrijos Vilniaus skyriaus narių savanorišką veiklą ir ugdyti visuomenės socialinę atsakomybę.

	Svarbiausi darbai	Įgyvendinimo terminas, ketvirtis
1.	Stiprinti Lietuvos samariečių bendrijos Vilniaus skyriaus savanorių veiklą sukūriant paskatų mechanizmą	I–IV
2.	Ilgalaikėje perspektyvoje steigti „Jaunųjų samariečių“ klubą	I–IV

4) Stiprinti Lietuvos samariečių bendrijos Vilniaus skyriaus veiklą Vilniaus regione.

	Svarbiausi darbai	Įgyvendinimo terminas, ketvirtis
1.	Stiprinti ir tęsti arba inicijuoti Lietuvos samariečių bendrijos Vilniaus skyriaus veiklą Vilniaus regione – Vilniaus r., Šalčininkų r., Širvintų r., Švenčionių r., Trakų r., Ukmergės r.	I–IV

4. STRATEGINIŲ TIKSLŲ ĮGYVENDINIMAS

4.1. Lietuvos samariečių bendrijos Vilniaus skyriaus administracinės struktūros stiprinimas

Nevyriausybinių sektoriaus tikslinis finansavimas iki šiol nėra įvardijamas kaip valstybės prioritetas arba spręstinas klausimas, todėl pagrindiniais nevyriausybinių organizacijų finansavimo šaltiniais išlieka valstybės ar savivaldos institucijų vykdomi projektai, finansuojami Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšomis. Ši situacija daro įtaką kiekvienos nevyriausybinių organizacijos administracinės struktūros formavimui. Dažnu atveju administracijos darbuotojais tampa asmenys, įdarbinami terminuotai tam tikro projekto uždaviniams įgyvendinti / veikloms vykdyti.

Vienas prioritetinių 2019 m. Lietuvos samariečių bendrijos Vilniaus skyriaus veiklos tikslų yra viešųjų ryšių stiprinimas ir plėtojimas. Iki 2019 m. įstaigos veikla buvo viešinama tik fragmentiškai skirtingose interneto svetainėse ir keliuose socialinių tinklų platformose, todėl metų pradžioje buvo atlikta veiklos viešinimo analizė ir parengtas veiksmų planas, siekiant sustiprinti ne tik veiklos tikslingą viešinimą, bet ir įstaigos žinomumą. Šiam tikslui pasiekti buvo atnaujinta interneto svetainė www.samarieciai.lt ir sukurta nauja veiklos viešinimo platforma Facebook socialiniame tinkle <https://www.facebook.com/LietuvosSamarieciuBendrijaVilniausSkyrius>, panaikinus iki šiol veikusius tris skirtingus puslapius.

Lietuvos samariečių bendrijos Vilniaus skyriaus viešųjų ryšių, veiklos viešinimo ir įvaizdžio formavimo politika turėtų būti tęsiama kaip vienas svarbiausių ateinančio laikotarpio prioritetų. Siūlomos šios programos įgyvendinimo priemonės:

- 1) Interneto svetainės informacijos nuolatinis atnaujinimas ir populiarinimas;
- 2) Lietuvos samariečių bendrijos Vilniaus skyriaus nenutrūkstamos aktualios informacijos viešinimas Facebook socialinio tinklo platformoje;
- 3) Lietuvos samariečių bendrijos Vilniaus skyriaus veiklos viešinimas spaudoje;
- 4) Dalomosios medžiagos apie vykdomą veiklą parengimas ir platinimas (skrajutės, lankstinukai ir pan.).

Igyvendinant šią programą rekomenduojama nuolat stiprinti Lietuvos samariečių bendrijos Vilniaus skyriaus administracijos darbuotojų kompetencijas ir kvalifikacinius gebėjimus, skatinant dalyvauti įvairiuose mokymuose, seminaruose ir renginiuose, kurie yra susiję su konkretais darbuotojų vykdomomis funkcijomis. Pagilintos tam tikros srities žinios ir gebėjimai prisidėtų prie įstaigos veiklos stiprinimo planuojant naujas arba tęsiant vykdomas veiklas.

Kita, ne mažiau reikšminga strateginė kryptis – nuolatinis bendradarbiavimas su esamais partneriais ir naujų partnerių, rėmėjų ir mecenatų paieška. Ilgalaikėje perspektyvoje siūlytina įsteigti Lietuvos samariečių bendrijos Vilniaus skyriaus garbės narių ir mecenatų tinklą, kuriam priklausytų įstaigos veiklą finansiniais ištekliais arba produkcija remiantys privatūs ar juridiniai asmenys. Kuriant narių tinklą būtina svarstyti dėl nario metinio mokesčio nustatymo, kas bent iš dalies sustiprintų įstaigos administracinę struktūrą. Planuojant bendradarbiavimą su naujais partneriais ar rėmėjais būtina kiekvienu atveju individualiai permąstyti bendros veiklos galimybes ir užtikrinti kuo efektyvesnę bendradarbiavimo sklaidą.

Šios programos silpnybės:

1) finansinių išteklių trūkumas viešųjų ryšių, veiklos viešinimo ir įvaizdžio formavimo politikos koordinatoriui, todėl rekomenduojama vykdant kiekvieną Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšomis finansuojamą projektą pagal galimybes numatyti lėšų ir veiklos sklaidai;

2) Lietuvos samariečių bendrijos Vilniaus skyriaus darbuotojų ir savanorių nenoras dalyvauti kvalifikacijos kėlimo ar kompetencijų stiprinimo mokymuose;

3) Ilgai trunkanti naujų partnerių ir rėmėjų paieška;

4) Nepakankamai išplėtotas Lietuvos samariečių bendrijos Vilniaus skyriaus narystės privalumų pagrindimas, žmogiškųjų išteklių trūkumas kuriant narių tinklą.

Šios programos stiprybės:

1) Sustiprinta Lietuvos samariečių bendrijos Vilniaus skyriaus veiklos sklaida ir žinomumas viešojoje erdvėje;

2) Sustiprinti administracinio aparato kvalifikaciniai gebėjimai ir kompetencijos;

3) Ilgalaikėje perspektyvoje sukurtas narių tinklas, bent iš dalies metiniais narystės įnašais prisidedantis prie įstaigos veiklos stiprinimo.

4.2. Bendradarbiavimo su valstybės ir savivaldos institucijomis bei kitomis nevyriausybinėmis organizacijomis stiprinimas

Savarankiškų nevyriausybinių organizacijų plėtrai labai svarbu suteikti įgaliojimus veikti ir sudaryti tinkamas sąlygas siekti iškeltų tikslų. Nuoseklus viešųjų paslaugų teikimo funkcijų perdavimas šioms organizacijoms yra vienas iš esminių postūmių valdymo pokyčiams inicijuoti. Visgi iki šiol nevyriausybinių organizacijų ir valdžios institucijų bendradarbiavimas nėra pakankamai

išplėtotas. Vykdam šią programą siektina stiprinti Lietuvos samariečių bendrijos Vilniaus skyriaus vaidmenį efektyviai sprendžiant visuomenės problemas, teikiant daugiau kokybiškesnių viešųjų paslaugų, dalyvaujant viešojoje politikoje ir profesionaliai atstovaujant nevyriausybinio sektoriaus interesams priimant sprendimus šalies lygmeniu.

Igyvendinant šią programą siūlytina ilgalaikėje perspektyvoje suformuluoti Lietuvos samariečių bendrijos Vilniaus skyriaus, valstybės ir savivaldos institucijų bei kitų nevyriausybinių organizacijų bendradarbiavimo formas, siekiant bendrų tikslų ir derinant veiksmus dėl kooperuojamai veiklai reikalingos infrastruktūros.

Planuojant bendradarbiavimą nevyriausybiniam sektoriuje rekomenduojama dalyvauti Nacionalinės nevyriausybinių organizacijų koalicijos veikloje, prisijungiant prie skėtinės organizacijos – Nacionalinio skurdo mažinimo organizacijų tinklo, kuriam priklauso Lietuvos samariečių bendrija ir Lietuvos samariečių bendrijos Kauno skyrius (<http://www.3sektorius.lt/nisc/nacionaline-nvo-koalicija/koalicijos-nariai/>). Dalyvavimas skėtinėje organizacijoje prisidėtų prie įstaigos žinomumo didinimo ir suteiktų galimybę kartu su kitais skėtinės organizacijos nariais vykdyti bendrus projektus ir keistis gerąja patirtimi. Kita vertus, svarstyti galimybę bendradarbiauti su asociacijomis, atstovaujančiomis vietos bendruomenėms, tokiu būdu užtikrinant informacijos apie siūlomas paslaugas sklaidą ir artimiausioje perspektyvoje – didėjančią paklausą.

Valstybės mastu siūloma inicijuoti bendradarbiavimą su Vilniaus miesto seniūnijomis ir ilgalaikėje perspektyvoje nustatyti poreikį seniūnijos patalpose steigti Lietuvos samariečių bendrijos Vilniaus skyriaus atstovybes, siekiant įstaigos žinomumo didinimo ir teikiamų paslaugų viešinimo, kas darytų įtaką paslaugų paklausos didėjimui.

Šios programos silpnybės:

- 1) Žmogiškųjų išteklių trūkumas koordinuojant bendradarbiavimą su valstybės ir savivaldos institucijomis bei kitomis nevyriausybiniomis organizacijomis;
- 2) Ilgai trunkantis kontakto užmezgimas su miesto seniūnijų atstovais, nepastovi politinė situacija ir jos įtaką seniūnijos politikai;
- 3) Finansinių išteklių trūkumas ir nepakankama infrastruktūra steigiant atstovybes seniūnijose.

Šios programos stiprybės:

- 1) Sustiprinta Lietuvos samariečių bendrijos Vilniaus skyriaus veiklos sklaida ir žinomumas gyvenamuosiuose rajonuose ir vietos bendruomenėse;
- 2) Sustiprintas bendradarbiavimas su kitomis nevyriausybiniomis organizacijomis ir praplėstos galimybės stiprinti veiklas ir vykdyti bendrus projektus, rasti ilgalaikius partnerius.

4.3. Lietuvos samariečių bendrijos Vilniaus skyriaus narių savanoriškos veiklos plėtojimas ir visuomenės socialinės atsakomybės ugdymas

2018 m. Lietuvos samariečių bendrijos Vilniaus skyriaus veikloje dalyvavo apie 530 savanorių (apie 40 naujų narių prisijungė 2018 m.). Pažymėtina, jog daugumos savanoriškais pagrindais dirbančių asmenų amžiaus vidurkis – apie 45 metai. Iki šiol stokojama tiek jaunųjų savanorių, tiek vyresnio amžiaus asmenų, kurie noriai prisidėtų prie visuomeninės veiklos.

Igyvendinant šį prioritetinį uždavinį, siekiama, kad gyventojai būtų veiklesni, aktyviau dalyvautų savanoriškoje veikloje, būtų išplėtos savanoriškos veiklos viešajame ir nevyriausybiniam sektoriuose galimybės, sustiprinti organizacijų gebėjimai pasitelkti savanorius. Uždavinį numatoma įgyvendinti propaguojant savanorystę ir kuriant savanoriškai veiklai palankias sąlygas / paskatų mechanizmą. Taip pat svarbu pažymėti, jog kitas, ne mažiau svarbus uždavinys yra esamų savanorių skatinimas, siekiant, kad savanorių skaičius didėtų arba bent jau išliktų stabilus.

Kuriant savanoriškais pagrindais dirbančių asmenų paskatų mechanizmą siūlytina užmegzti kontaktą su kitomis, savanorystę skatinančiomis organizacijomis siekiant susipažinti su gerosios patirties pavyzdžiais. Be to, ne mažiau reikšminga atsižvelgti į įvairias savanorių amžiaus grupes ir pomėgius. Siūlomos Lietuvos samariečių bendrijos Vilniaus skyriaus savanorių veiklos paskatų mechanizmo sukūrimo priemonės:

1) Vilniaus regiono savanorių suvažiavimas (galimai bendradarbiaujant su užsienio partneriais) su edukacine, pažintine ir kvalifikacijos kėlimo dalimi (projektinės lėšos, partnerių parama, mecenatų pagalba);

2) Vilniaus regiono savanorių nemokamas maitinimas arba parama maistu savanoriškos veiklos metu (bendradarbiaujant su Maisto banku ir kitomis panašiomis organizacijomis).

Stiprinant savanorišką veiklą ir siekiant pritraukti kuo daugiau savanoriškais pagrindais dirbančių asmenų, rekomenduotina Lietuvos samariečių bendrijos Vilniaus skyriaus interneto svetainėje sukurti atskirą, savanorystei skirtą skiltį, skirti dėmesio kvietimo savanoriauti ir rėmėjų / partnerių / mecenatų viešinimui bei administracijoje paskirti savanoriškos veiklos koordinatorių.

Jaunieji Vilniaus samariečiai šiuo metu dalyvauja visuomeninėse akcijose, lanko vaikų bei senelių namus, rengia įvairias šventes. Lietuvos samariečių bendrijos Vilniaus skyrius aktyviai dalyvauja ESFA, Vilniaus miesto socialinės atskirties mažinimo programose ir jų projektuose. Siūlytina ilgalaikėje perspektyvoje įsteigti „Jaunųjų samariečių klubą“, kuris turėtų koordinatorių, strategiškai planuojantį jaunųjų samariečių veiklos kryptis ir naujų samariečių įtraukimą į veiklą. Šiam tikslui pasiekti rekomenduotina pasitelkti šias priemones:

1) bendradarbiauti su kitomis savanorystės srityje dirbančiomis organizacijomis, Lietuvos jaunimo organizacijų taryba ir pan., vykdyti bendrą projektinę veiklą;

2) bendradarbiauti su Vilniaus regiono mokymo įstaigomis, ilgalaikėje perspektyvoje steigti „Jaunųjų samariečių klubo“ atstovybes mokyklose.

Šios programos silpnybės:

1) finansinių išteklių trūkumas jaunųjų samariečių koordinatoriaus pozicijos steigimui;
2) ilgai trunkantis bendradarbiavimo su mokymo įstaigomis, organizacijomis užmezgimas;

3) sudėtingas jaunųjų samariečių motyvavimas neturint veiklos paskatų mechanizmo.

Šios programos stiprybės:

1) Lietuvos samariečių bendrijos Vilniaus skyriaus veiklos plėtra ir stiprinimas auginant jaunąją samariečių kartą;

2) Lietuvos samariečių bendrijos Vilniaus skyriaus veiklos viešinimo stiprinimas ir galimybių didėjimas turint stiprų jaunųjų samariečių tinklą.

4.4. Lietuvos samariečių bendrijos Vilniaus skyriaus veiklos Vilniaus regione stiprinimas

Lietuvos samariečių bendrijos Vilniaus skyrius ne vienerius metus bendradarbiauja su Trakų, Ukmergės skyriais bei plečia savo veiklą Elektrėnų, Švenčionių ir kitų savivaldybių teritorijose. Vienas svarbiausių valstybės prioritetų planuojant projektų finansavimą ateinančio laikotarpio Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšomis yra regioninė politika ir jos plėtra. Dėl šios priežasties siūloma įgyvendinant šią programą peržiūrėti ir nustatyti Lietuvos samariečių bendrijos Vilniaus skyriaus paslaugų plėtrą visame Vilniaus regione – Vilniaus r., Šalčininkų r., Širvintų r., Švenčionių r., Trakų r., Ukmergės r. teritorijose. Vienas svarbiausių tikslų – paslaugų kokybės gerinimas ir prieinamumo regionuose didinimas.

Daug gyvenimo kokybės aspektų, galinčių pagerinti vietos, regioninės plėtros sąlygas, priklauso nuo pačių gyventojų, bendruomenių, nevyriausybinių organizacijų ir verslo įmonių aktyvumo. Aktyvus visų suinteresuotų partnerių dalyvavimas galėtų padėti valstybės institucijoms, regionų plėtros taryboms ir savivaldybėms išspręsti nemažai uždavinių, susijusių su tolygios tvarios regionų plėtros skatinimu, teritorinės sanglaudos didinimu – tiek įdedant savo indėlį į apleistų miestų teritorijų atgaivinimą, tiek teikiant įvairesnes socialines, kultūros paslaugas.

Šios programos silpnybės:

1) žmoniškųjų išteklių trūkumas regionuose, nepakankamas tikslinės grupės asmenų skaičius dėl padidėjusios emigracijos;

2) periferijos gyventojų abejingumas ir nenoras dalyvauti visuomeninėje veikloje;

3) nepakankama infrastruktūra veiklos plėtrai regionuose.

Šios programos stiprybės:

1) Praplėstos Lietuvos samariečių bendrijos Vilniaus skyriaus veiklos regionuose, įstaigos žinomumo didinimas ir paslaugų paklausos didėjimas;

2) Galimybė dalyvauti Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšomis finansuojamuose projektuose, skirtuose regionų plėtrai.

Šaltiniai:

<https://www.lietuva2030.lt/lt/apie-lietuva-2030>

file:///C:/Users/Administratore/Downloads/Pa%C5%BEangos%20ataskaita_2009-2014.pdf

http://www.3sektorius.lt/docs/NVOistatymas_20180109_projektas_2018-02-15_16:59:22.pdf

[file:///C:/Users/Administratore/Downloads/rezultatai%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/Administratore/Downloads/rezultatai%20(1).pdf)

http://www.3sektorius.lt/docs/OECD_rekomendacijos_LT_2015_2015-10-12_15:16:30.pdf

<http://www.3sektorius.lt/trecias-sektorius/teises-aktai-dokumentai/>

<http://www.3sektorius.lt/nisc/nacionaline-nvo-koalicija/koalicijos-nariai/>

Nevyriausybinių organizacijų vystomojo bendradarbiavimo koalicija

<https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.439028>

<https://socmin.lrv.lt/lt/veiklos-sritys/nevyriausybinu-organizaciju-politika/teises-aktai-ir-strateginiai-dokumentai>

Valstybės funkcijų delegavimas nevyriausybiniams organizacijoms, 2011 m.

Parengė Anželika Vėžienė